

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 159/2025-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného WEBBER LEGAL, s.r.o., Duchnovičovo námestie 1, Prešov, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/159/2022 z 30. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 18. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) sp. zn. 6Cdo/159/2022 z 30. októbra 2024. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že z iniciatívy sťažovateľa sa na Okresnom súde Prievidza (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 14Csp/4/2020 viedol spor proti žalovanej obchodnej spoločnosti – [REDAKOVANÉ], o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Okresný súd svojím v poradí druhým rozsudkom žalobu zamietol. Vychádzal pritom zo záveru, že sťažovateľom uplatnený nárok nie je dôvodný, pričom pri rozhodnej otázke, na ktorej stálo jeho rozhodnutie, vychádzal z listín (výpis z účtu sťažovateľa, výplatné pásky, lustrácie z úverového

registra a výstup zo Sociálnej poisťovne, a. s.), z ktorých vyvodil záver, že bonita sťažovateľa bola skúmaná žalovanou.

3. Na základe odvolania sťažovateľa Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 27CoCsp/7/2022-251 z 29. marca 2022 zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a určil bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru poskytnutého sťažovateľovi žalovanou; súčasne žiadnej zo strán sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania. Odvolací súd rozhodnutie okresného súdu zmenil a žalobe vyhovel z dôvodu, že žalovaná neunesla dôkazné bremeno týkajúce sa preukázania splnenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), následkom čoho je nástup sankcie v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

4. Rozsudok krajského súdu žalovaný napadol dovolaním, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4.1. Najvyšší súd v rámci dôvodov napadnutého uznesenia krajskému súdu vytkol, že hoci dospel k odlišným skutkovým zisteniam než súd prvej inštancie a od jeho skutkových zistení sa odchyľil a inak posúdil otázku (ne)unesenia dôkazného bremena žalovanou, nenariadil vo veci pojednávanie a nevykonal potrebné dokazovanie (zopakovanie alebo doplnenie). Krajský súd tak pred vydaním konečného rozhodnutia postupoval v rozpore s § 383, § 384 ods. 1 a § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a tiež v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu a ústavného súdu. Nesprávnym procesným postupom preto znemožnil žalovanej, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP. Okrem toho dospel k záveru, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu nezodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Odvolací súd sa podľa jeho názoru nevysporiadal dostatočne s relevantným § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, najmä nevysvetlil rozdiel medzi sankciami za nekonanie veriteľa s odbornou starostlivosťou, t. j. kedy veriteľ nie je oprávnený požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a kedy už je úver bezúročný a bez poplatkov. Ako nejednoznačnú vyhodnotil úvahu odvolacieho súdu vo vzťahu k následku bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. S ohľadom na to konštatoval, že krajský súd neskúmal vec z právne významným hľadiskom.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ koncipuje svoju ústavnú sťažnosť na 18 strán, z ktorých 16 venuje citácii výrokov a odôvodnení rozhodnutí všeobecných súdov vrátane svojho odvolania. Nadväzne kritizuje závery najvyššieho súdu. Tvrdí, že v poradí prvý záver nie je ústavne konformný a nemá oporu v rozhodnutí a zisteniach odvolacieho súdu. Krajský súd totiž vec iba odlišne právne posúdil, ale vychádzal z rovnakého skutkového stavu ako súd prvej inštancie. Tvrdí, že ak budú odvolacie súdy chcieť posúdiť otázku konania veriteľa s odbornou starostlivosťou inak ako súdy prvej inštancie, budú musieť zakaždým nariadovať pojednávanie, čo má ďaleko od reálií slovenského súdnictva a bežnej súdnej praxe. Záver o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia krajského súdu považuje za ústavne neudržateľný, pričom poukazuje na body 33 – 41 rozsudku krajského súdu, v ktorých presvedčivo

a vyčerpávajúco odôvodnil svoje závery k otázke aplikácie § 7 a § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch; odôvodnenie teda zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia práv sťažovateľa napadnutým kasačným rozhodnutím najvyššieho súdu, ktorým bolo zrušené rozhodnutie krajského súdu a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Sťažovateľ vyjadruje nesúhlas so závermi prijatými najvyšším súdom.

7. V súvislosti s preskúmaním sťažovateľom napádaného uznesenia najvyššieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím konečným, ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou (m. m. II. ÚS 105/09, III. ÚS 46/2013, I. ÚS 357/2016) v prvom rade podotýka, že len výnimočne vstupuje svojou právomocou do rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré nie sú konečné, avšak to neznamená, že sa nemôžu vyskytnúť prípady, že aj kasačné rozhodnutia sú spôsobilé citeľne zasiahnuť do základných práv a slobôd účastníka konania, napr. formulovaním ústavne nekonformného záväzného právneho názoru na riešenie veci, ktorý súd nižšej inštancie nemôže nerešpektovať, hoci by sám mal pochybnosti o jeho zlučiteľnosti s ústavným poriadkom (m. m. I. ÚS 42/2020).

8. Ak ústavný súd v minulosti vstúpil svojou právomocou do rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými boli zrušené rozhodnutia súdov nižšej inštancie, urobil tak preto, že išlo o prípady, keď ešte pred právoplatným skončením konania vo veci samej bolo v konaní o ústavnej sťažnosti napadnuté právoplatné rozhodnutie, ktorým sa skončila iba určitá časť konania alebo ktorým sa riešila iba určitá parciálna procesná otázka. Podmienkou na pripustenie takejto výnimky však navyše bola skutočnosť, že v konkrétnom prípade muselo ísť o rozhodnutie spôsobilé výrazne a už nezvratným (nereparovateľným) spôsobom zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľa, a zároveň námietka ich porušenia sa musela vzťahovať výlučne na dané štádium konania a nemohla byť uplatnená neskôr (IV. ÚS 195/2010), prípadne sa tento negatívny dôsledok musel vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe alebo v opravných konaniach (IV. ÚS 322/09). Rovnako mohlo ísť o prípad, ak procesným rozhodnutím všeobecného súdu došlo k porušeniu ústavnoprocených práv účastníkov konania (III. ÚS 46/2013).

9. Z pohľadu ústavného súdu je tak potrebné skúmať, či napadnuté uznesenie najvyššieho súdu v prejednávanej veci nevytvorilo pevný hmotnoprávny základ pre súdy nižšej inštancie, čo by mohlo vytvárať pre sťažovateľa v určitej otázke stav nezvratný v rámci všeobecného súdnictva, pričom prípadná náprava tohto stavu po skončení konania by bola v rozpore s účelnosťou ochrany základných práv sťažovateľa.

10. Vzhľadom na právne závery najvyššieho súdu týkajúce sa existencie vady zmätočnosti (vedúce ku kasácii) a vzhľadom na charakter tohto dôvodu najvyšší súd nateraz napadnutým uznesením žiadny hmotnoprávny základ pre rozhodnutie o veci samej nevytvoril. Iba nesúhlas sťažovateľa so závermi najvyššieho súdu za situácie, keď dôvodom kasácie rozhodnutia krajského súdu bola jeho nepreskúmateľnosť, nemôže byť v tomto prípade sám osebe dôvodom na vyslovenie porušenia jeho práv. Najvyšší súd v napadnutom uznesení neuviedol žiaden taký právny názor, ktorý by kládol na ďalšie rozhodovanie vo veci záväznú požiadavku vedúcu k porušeniu sťažovateľom označených

práv, ktoré by pri prípadnom neskoršom ústavno-súdnom prieskume meritórneho rozhodnutia už neboli odstrániteľné. Rozhodnutie najvyššieho súdu obsahuje odôvodnenie záveru o nepreskúmateľnosti rozhodnutia a inštrukcie týkajúce sa ďalšieho procesného postupu, v rámci ktorého sa má krajský súd zaoberať výhradami dovolacieho súdu. V aktuálnom procesnom štádiu konania tak s ohľadom na rešpektovanie princípu subsidiarity vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy neprichádza do úvahy zásah ústavného súdu, keďže o veci sťažovateľa bude ďalej prebiehať konanie pred všeobecnými súdmi, v rámci ktorého má sťažovateľ možnosť uplatniť svoje námietky a taktiež predostrieť svoju argumentáciu týkajúcu sa skutkovej a právnej stránky predmetnej veci. Možno preto uzavrieť, že sťažovateľ stále disponuje účinnými právnymi prostriedkami na ochranu svojich práv.

11. Ústavný súd tak uzatvára, že v danej veci nezistil dôvody na pripustenie výnimky zo zásady nevstupovať do ešte neskončeného konania, ktoré sa v súčasnosti nachádza v štádiu odvolacieho konania. Napadnuté uznesenie nepatrí do skupiny rozhodnutí, ktoré by pre sťažovateľa vytvorili už nereparovateľný právny stav, ktorého náprava by po skončení celého konania nebola účelnou, a ani sťažovateľ v tomto smere neuviedol nič (okrem svojho nesúhlasu), čo by k takému stavu malo viesť. Sťažovateľ nestratí (v budúcnosti) v prípade, ak by nebol úspešný v konaní pred odvolacím súdom, možnosť namietať nesprávne právne posúdenie veci v prípadnom dovolaní, čomu nijako nebráni dovolacím súdom konštatovaná zmätočnosť rozsudku krajského súdu.

12. Na základe uvedeného podľa názoru ústavného súdu niet v danom prípade žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením práv sťažovateľa, preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

13. Pokiaľ ide o v petite namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd uvádza, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti neuviedol žiadnu argumentáciu vzťahujúcu sa na porušenie tohto práva. Preto sa tým ústavný súd osobitne nezaoberal a ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia náležitostí ustanovených zákonom.

14. V tejto súvislosti ústavný súd považuje za vhodné osobitne sa vyjadriť k odôvodneniu ústavnej sťažnosti ako jej podstatnej náležitosti, keďže od jeho kvality sa v podstate odvíja možnosť prieskumu ústavným súdom. Hoci je koncipovanie odôvodnenia ústavnej sťažnosti plne v kompetencii právneho zástupcu sťažovateľov, ústavný súd nepovažuje za potrebné ani žiaduce kopírovať do nej celé pasáže odôvodnenia napadnutých rozhodnutí či obsahu opravných prostriedkov uplatnených sťažovateľom. Na detailné ozrejenie skutkového a právneho stavu totiž slúžia prílohy k ústavnej sťažnosti (§ 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde). V tomto smere úplne postačuje stručné zhrnutie skutkového stavu a právneho posúdenia veci, pričom rozsahovo najväčšia a najpodstatnejšia časť ústavnej sťažnosti by mala byť venovaná relevantnej ústavnoprávnej argumentácii, t. j. v čom konkrétnom sťažovateľ vidí porušenie svojich práv. Dôležitá je relevancia ústavnoprávnych námietok, ktorými sa má ústavný súd zaoberať, nie počet strán ústavnej sťažnosti (I. ÚS 532/2024).

15. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu